ECLI:LV:RPPT:2018:0423.C68283518.4.S
Lieta Nr.C68283518
Lietas arhīva Nr.C-2835-17/18

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2018.gada 23.aprīlī

Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesa: tiesnese I.Zelmene, Baložu ielā 14, Rīgā, rakstveida procesā izskatīja civillietu /pers. A/ prasībā vienkāršotās procedūras lietā pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu un noskaidroja

Aprakstošā daļa

2018.gada 8.februārī Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesā saņemts /pers. A/ (turpmāk – prasītājs) prasība vienkāršotās procedūras lietā pret /pers. B/ (turpmāk – atbildētāja) par uzturlīdzekļu piedziņu. Precizējumi iesniegti 2018.gada 13.martā.

Prasības pieteikumā norādīts, ka atbildētāja ir /pers. C/ māte, kura labprātīgi uzturlīdzekļus nemaksā. Ar Rīgas bāriņtiesas 2017.gada 213.novembra lēmumu lietā Nr.1-6/2657 prasītājs ir iecelts par /pers. C/ (turpmāk – bērns) aizbildni. Prasītājs veic bērna ikdienas aprūpi un nodrošina to ar visu nepieciešamo.

2018.gada 19.janvārī Uzturlīdzekļu garantiju fonda administracija pieņēma lēmumu atteikt uzturlīdzekļu izmaksu /pers. A/ bērna /pers. C/ uzturam mātes /pers. B/ vietā, jo dotā brīdī ir likumīgā spēkā stājies Daugavpils tiesas 2016.gada 4.aprīļa spriedums lietā Nr.C12268415 /pers. D/ prasībā pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu /pers. C/ uzturam.

Ņemot vērā to, ka vecākiem ir pienākums nodrošināt savam bērnam likumā noteiktos minimālos uzturlīdzekļus, neatkarīgi no viņu spējām un mantas stāvokļa, prasītājs lūdz piedzīt no atbildētājas uzturlīdzekļus 2013.gada 15.janvāra Ministru kabineta noteikumos Nr.37 noteiktajā apmērā.

Prasītājs lūdz tiesu izbeigt piedziņu pēc izpildu raksta, kas izsniegts pamatojoties uz Daugavpils tiesas 2016.gada 4.aprīļa sprieduma civillietā Nr.C12268415 un izbeigt piedziņu pēc izpildu raksta, kas izsniegts pamatojoties uz Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas 2014.gada 4.septembra sprieduma civillietā Nr.C31364714, piedzīt no atbildētājas uzturlīdzekļus par labu prasītājam /pers. C/ uzturēšanai un aprūpei 118,25 *euro* apmērā ik mēnesi, bet ne mazāk kā 2013.gada 15.janvāra Ministru kabineta noteikumos Nr. 37 noteiktajā minimālajā apmērā, sākot no prasības pieteikuma iesniegšanas dienas, līdz laikam, kad /pers. C/ pati spēs sevi apgādāt, uzturlīdzekļus pārskaitīt uz prasītāja bankas kontu, līdz katra mēneša 10.datumam, noteikt, ka bērnu interesēs uzturlīdzekļi maksājami par periodu no prasītāja iesnieguma Uzturlīdzekļu garantijas fondā iesniegšanas dienas, tas ir no 2017.gada 18.decembra, kā arī noteikt nekavējošu sprieduma izpildi.

Prasība pamatota ar Civillikuma 1.pantu un 179.panta pirmo daļu un Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumiem Nr.37 "Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam".

Atbildētājas paskaidrojumi tiesā nav saņemti.

Tā kā lietas dalībnieki nav lūguši lietas izskatīšanu tiesas sēdē, kā arī tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 250.^{25} panta pirmo daļu, tiesa civillietu izskata rakstveida procesā, par ko lietas dalībniekiem ir savlaicīgi paziņots nosūtot tiesas 2018.gada 29.marta paziņojumu.

M o t ī v u d a ļ a

Pārbaudījusi lietā esošos rakstveida pierādījumus un novērtējusi tos kopsakarā, tiesa atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma.

Ar lietas materiāliem pievienoto dzimšanas apliecību Nr.LV AC 027898 apstiprinās, ka nepilngadīgās meitas /pers. C/ vecāki ir /pers. E/ un /pers. B/ (*lietas 10.lapa*).

Ar Rīgas bāriņtiesas 2017.gada 21.novembra lēmumu lietā Nr.5-1/50-2014 *(lietas 11.– 15. lapa)* apstiprinās, ka par /pers. C/ aizbildni iecelts /pers. A/.

Civillikuma 222., 223. un 224.pants noteic, ka bez vecāku, kuri uz aizgādības tiesību pamata ir sava nepilngadīgā bērna dabiskie aizbildņi, aizgādības palikušam bērnam ieceļams aizbildnis. Vecāki, kuri zaudējuši aizgādības tiesības, nevar būt arī bērna aizbildņi. Ja pēc tiesas sprieduma vai kāda cita no pašu neatkarīga iemesla dēļ, abi vecāki zaudē aizgādības tiesības, bērnam nodibināma aizbildnība [..].

Saskaņā ar Civillikuma 252.pantu aizbildņi atvieto saviem aizbilstamajiem vecākus. Savukārt 261.pantā noteikts, ka, izņemot gadījumus, kas paredzēti 221. un 260.pantā, nepilngadīgajam nav rīcības spējas, tādēļ viņu visos tiesiskos darījumos pārstāv aizbildnis.

Līdz ar to, tiesa atzīst, ka prasītājam ir prasījuma tiesības pret atbildētāju, par uzturlīdzekļu piedziņu bērna uzturam.

No Bērnu tiesību aizsardzības likuma 2.panta pirmās daļas noteikumiem izriet, ka bērnam kā fiziski un intelektuāli nenobriedušai personai vajadzīga īpaša aizsardzība un gādība. Savukārt saskaņā ar minētā likuma 24.panta pirmajā daļā noteikto, vecāku pienākums, atbilstoši Civillikuma noteikumiem, ir samērā ar mantas un sabiedrisko stāvokli rūpēties par sava bērna dzīvību un labklājību, sagādāt viņam uzturu, t.i., dot ēdienu, pajumti, apģērbu, kopt, audzināt un skolot viņu.

Bērnu tiesību konvencijas 27.panta pirmā daļa noteic, ka ikvienam bērnam ir tiesības uz tādu dzīves līmeni, kāds nepieciešams bērna fiziskai, intelektuālai, garīgai, tikumiskai un sociālai attīstībai. Bet minētā panta otrā daļa paredz, ka vecāki vai viens no viņiem, vai citas par bērnu atbildīgas personas ir galvenie atbildīgie par bērna attīstībai nepieciešamo dzīves apstākļu nodrošināšanu savu spēju un finansiālo iespēju robežās.

Saskaņā ar Civillikuma 179.panta pirmo daļu vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns ir šķirts no ģimenes vai nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem, kā to nosaka Civillikuma 179.panta otrā daļa. Atbilstoši Civillikuma 177. panta pirmajai daļai, līdz pilngadības sasniegšanai bērns ir vecāku aizgādībā.

Civillikuma 177.panta ceturtā daļa noteic, ka bērna uzturēšana ietver sevī ēdiena, apģērba, mājokļa un veselības aprūpes nodrošināšanu, bērna kopšanu, izglītošanu un audzināšanu (garīgās un fiziskās attīstības nodrošināšanu, pēc iespējas ievērojot viņa individualitāti, spējas un intereses un

sagatavojot viņu sabiedriski derīgam darbam).

No prasības pieteikuma izriet, ka bērns dzīvo pie prasītāja, ko apstiprina arī dati no Vienotās migrācijas informācijas sistēmas.

Līdz ar to, ņemot vērā Civillikuma 179. pantā nostiprināto absolūto vecāka pienākumu uzturēt bērnu, nevar būt strīda par to, ka atbildētājas pienākums ir maksāt prasītājam uzturlīdzekļus bērna uzturam, jo prasītājs kā aizbildnis pilda vecāku pienākumu rūpēties par bērnu.

Civillikuma 179. panta piektā daļa noteic, ka minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu.

Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumu Nr.37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" 2. punkta nosacījumi, kas paredz katra vecāka pienākumu katru mēnesi nodrošināt saviem bērniem uzturlīdzekļus šādā apmērā: katram bērnam no dzimšanas līdz septiņu gadu vecuma sasniegšanai 25%, bet no 7 gadu vecuma līdz 18 gadu vecumam - 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas. Saskaņā ar Ministru kabineta 2015.gada 24.novembra noteikumu Nr.656 „Noteikumi par minimālās mēneša darba algas apmēru normālā darba laika ietvaros un minimālās stundas tarifa likmes aprēķināšanu" 2.punktu minimālā mēneša darba alga līdz 2018.gada 1.janvārim bija 380,00 *euro*, no 2018.gada 1.janvāra 430,00 *euro* mēnesī, līdz ar ko minimālais ikmēneša uzturlīdzekļu apmērs bērnam līdz septiņu gadu vecumam līdz 2018.gada 1.janvārim bija 95,00 *euro*, bet no 2018.gada 1.janvāra - 107,50 *euro* mēnesī, savukārt minimālais ikmēneša uzturlīdzekļu apmērs bērnam no septiņu gadu vecuma līdz pilngadībai līdz 2018.gada 1.janvārim bija 114,00 *euro*, bet no 2018.gada 1.janvāra -129,00 *euro* mēnesī.

Palielinoties vai samazinoties valstī noteiktajai minimālai mēneša darba algai, piedzenamo uzturlīdzekļu apmērs palielināms vai samazināms proporcionāli minimālās mēneša darba algas apmēram.

Uz prasības pieteikuma iesniegšanas dienu /pers. C/ sasniegusi 16 gadu vecumu.

Ņemot vērā to, ka prasītājs lūdz piedzīt no atbildētājas uzturlīdzekļus Ministru kabineta noteikumu Nr.37 noteiktajā apmērā, kuru katram vecākam ir pienākums nodrošināt neatkarīgi no viņa mantiskā stāvokļa, tiesa atzīst, ka prasītāja prasībā norādīto uzturlīdzekļu apmērs nav pārvērtējams, kā arī nav vērtējams pušu mantiskais stāvoklis, un no atbildētājas prasītāja labā piedzenami līdzekļi bērna uzturam 129,00 *euro* apmērā, bet ne mazāk kā 30 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas ik mēnesī līdz bērna pilngadībai.

Nosakot uzturlīdzekļu maksāšanas sākuma termiņu, tiesa, ievērojot Civilprocesa likuma 5. panta sesto daļu, ņem vērā Latvijas Republikas Augstākās tiesas judikatūru, prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu bērnu uzturam, tie piedzenami no brīža, kad celta prasība tiesā, jo ar prasības celšanas brīdi attiecīgā persona uzsāk savu ar likumu garantēto civilo tiesību aizsardzības realizāciju tiesā (*skat. Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta 2007. gada 29. augusta spriedumu lietā Nr. SKC-556*).

Uzturlīdzekļi ar šo spriedumu noteiktajā apmērā no atbildētājas par labu prasītājam piedzenami no prasības pieteikuma iesniegšanas dienas, t.i., no 2018.gada 2.februāra līdz bērna pilngadībai.

Prasītājs lūdzis noteikt atbildētājai pienākumu maksāt uzturlīdzekļus līdz katra mēneša 10.datumam.

Civilprocesa likuma 195.pants (spriedums par naudas piedziņu) nenoteic, ka tiesai piedzenot periodiskos maksājumus, būtu spriedumā jānorāda konkrēts datums, līdz kuram samaksa ir veicama.

Savukārt Civilprocesa likuma 197.pants (spriedums, kas uzliek pienākumu izpildīt noteiktas darbības) uz konkrēto gadījumu – spriedumu par uzturlīdzekļu piedziņu – nav attiecināms.

Tiesa atzīst, ka šāds lūgums ir nepamatots, jo tiesa spriedumā ir noteikusi, ka atbildētājai ik mēnesi, līdz meitas pilngadībai, meitas uzturam jāmaksā uzturlīdzekļi, kā arī noteikusi uzturlīdzekļu apmēru procentu izteiksmē, jo minimālās darba algas apmērs ir mainīgs, kas attiecīgi nozīmē, ka atbildētājai spriedums jāpilda un katra tekoša mēneša ietvaros jāsamaksā tiesas piespriestie uzturlīdzekļi.

Vienlaicīgi tiesa uzskata, ka pārtraucama periodisko maksājumu piedziņa par turpmāko laika periodu pēc Daugavpils tiesas 2016.gada 4.aprīļa sprieduma civillietā Nr.C12268415.

Ielūkojoties Tiesu informācijas sistēmā, tiesa konstatē, ka ar Daugavpils tiesas 2016.gada 4.aprīļa spriedumu no atbildētājas /pers. B/ par labu /pers. D/ piedzīti uzturlīdzekļi bērna /pers. C/ uzturēšanai sākot no 2015.gada 29.oktobra līdz /pers. C/ pilngadībai.

Ar Rīgas bāriņtiesas 2017.gada 21.novembra lēmumu Nr.1-6/2657 nolemts atlaist /pers. D/ no /pers. C/ aizbildņa pienākuma pildīšanas un iecelt /pers. A/ par /pers. C/ aizbildni. Tā kā tiesa apmierina prasību par uzturlīdzekļu piedziņu par labu prasītājam, tad uzturlīdzekļu piedziņa no atbildētājas par labu /pers. D/, kas pamatota ar Daugavpilds tiesas 2016.gada 4.aprīļa spriedumu civillietā Nr.C12268415, pārtraucama ar 2017.gada 21.novembri, t.i., ar dienu, kad prasītājs iecelts par /pers. C/ aizbildni. Uzturlīdzekļu piedziņa no atbildētājas par labu /pers. D/ pārtraucama pēc piedziņas pilnīgas izpildes.

Tiesa atzīst, ka ir izbeidzama uzturlīdzekļu piedziņa pēc izpildu rakta, kas izsniegts, pamatojoties uz Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas 2014.gada 4.septembra sprieduma lietā Nr.C31364714 pēc tā izpildes.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 205.panta pirmās daļas 1.punktu pēc lietas dalībnieka lūguma tiesa spriedumā var noteikt, ka pilnīgi vai noteiktā daļā nekavējoties izpildāmi spriedumi par uzturlīdzekļu piedziņu bērnam vai vecākam.

Ievērojot minēto, tiesa lūgumu noteikt nekavējošu sprieduma izpildi daļā par uzturlīdzekļu piedziņu uzskata par apmierināmu, jo bērna interesēs ir nekavējoties saņemt līdzekļus bērna uzturam.

Prasītājs no tiesas izdevumu samaksas atbrīvota saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punktu.

Civilprocesa likuma 42.panta pirmā daļa noteic, ka tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai.

Apmierinot prasību, saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.pantu no atbildētāja par labu valstij ir piedzenami tiesas izdevumi, kas aprēķināmi saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta "a" apakšpunktu un 35.panta pirmās daļas 3.punktu, kas nosaka, ka prasības summa prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu ir maksājumu kopsumma par vienu gadu. Prasības summa izskatītajā lietā ir 1 548,00 *euro*, par kuru ir piedzenama valsts nodeva 232,20 *euro* (1 548,00 x 15%).

Atbilstoši Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punktam un valsts akciju sabiedrības /Nosaukums A/Latvijas Pasts" tarifiem ar tiesas dokumentu piegādāšanu un izsniegšanu saistītie izdevumi šajā lietā ir bijuši 4,30 *euro*, ko apstiprina lietā esošā izziņa par ar lietas izskatīšanu saistītiem izdevumiem (lietas 3.lapa), kas atbilstoši Civilprocesa likuma 39. panta pirmajai daļai un 42. panta pirmajai daļai piedzenami no atbildētājas par labu valstij.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu sprieduma labprātīgas izpildes termiņš nosakāms 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Ievērojot minēto un pamatojoties uz Civilprocesa likuma 189.-193., 195.pantu, 204.[1], 205.panta pirmās daļas 1.punktu, 250.[25] un 250.[27] pantu, tiesa

n o s p r i e d a

daļēji apmierināt /pers. A/ prasību pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. A/, personas kods /personas kods/, uzturlīdzekļus /pers. C/, personas kods

/personas kods/, uzturam 129,00 *euro* (viens simts divdesmit deviņi *euro*) apmērā, bet ne mazāk kā 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, ik mēnesī līdz /pers. C/, personas kods /personas kods/, pilngadībai.

Naudas līdzekļi maksājami uz /pers. A/ AS "Swedbank" norēķinu kontu Nr.LV46HABA0551007979421.

Noteikt, ka sprieduma daļā par uzturlīdzekļu piedziņu ir izpildāms nekavējoties.

Prasību daļā par samaksas veikšanu līdz katra mēneša 10.datumam – noraidīt.

Noraidīt prasību daļā par uzturlīdzekļu piedziņu sākot no 2017.gada 18.decembra.

Ar 2017.gada 21.novembra pārtraukt uzturlīdzekļu piedziņu no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. D/, personas kods /personas kods/, bērna /pers. C/, personas kods /personas kods/, uzturam, kas piedzīti ar Daugavpils tiesas 2016.gada 4.aprīļa spriedumu civillietā Nr.C12268415.

Atsaukt izpildu rakstu, kas izdots, pamatojoties uz Daugavpils tiesas 2016.gada 4.aprīļa spriedumu civillietā Nr.C12268415, par uzturlīdzekļu piedziņu no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. D/, personas kods /personas kods/, bērna /pers. C/, personas kods /personas kods/, uzturam, pēc piedziņas pilnīgas izpildes. Uzturlīdzekļu piedziņu pārtraukt ar 2017.gada 21.novembri.

Atsaukt izpildu rakstu, kas izdots saskaņā ar Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas 2014.gada 4.septembra spriedumu lietā Nr.C31364714 pēc tā izpildes.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu valstij valsts nodevu 232,20 *euro* (divi simti trīsdesmit divi *euro* 20 centus), samaksu veicot Valsts kasei, reģistrācijas Nr. 90000050138, konta Nr. LV55TREL1060190911200, saņēmēja banka: Valsts kase, BIC kods TRELLV22, iemaksas mērķī norādot: valsts nodeva civillietā Nr.C68283518.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 4,30 *euro* (četri *euro* 30 centus), samaksu veicot Tiesu administrācijai, NMR 90001672316 ar PVN apliekamās personas reģistrācijas Nr. LV90001672316, saņēmēja iestāde: valsts kase, BIC kods: TRELLV22, konta Nr. LV51TREL2190458019000, iemaksas mērķis: 21499, norādot datus personas vai lietas identificēšanai.

Noteikt atbildētājai termiņu sprieduma labprātīgai izpildei daļā par tiesas izdevumu piedziņu 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Labprātīgi izpildot spriedumu daļā par tiesas izdevumu piedziņu valsts ienākumos, maksājumus apliecinoši dokumenti iesniedzami Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas kancelejā Baložu ielā 14, Rīgā.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 (divdesmit) dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijā, iesniedzot apelācijas sūdzību Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesā, ja pastāv kāds no šā likuma 440.^{2} pantā noteiktajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem.

Sprieduma teksts sagatavots 2018.gada 23.aprīlī.

Tiesnese I.Zelmene